

Vraag nr. 68
van 14 oktober 1996
van de heer PIETER HUYBRECHTS

Garzebekeveld De Panne – Zandwinning

Reeds geruime tijd wordt in het Garzebekeveld in De Panne – een van de oudste duingebieden aan onze kust – illegaal zand gewonnen. Dat zand moet dienen voor de aanleg van de A18-autosnelweg.

Het Garzebekeveld wordt echter door het recente duinendecreet beschermd, waardoor zandwinning verboden is.

Heeft de minister, eveneens in zijn hoedanigheid van toezichthoudende overheid, de nodige maatregelen genomen om te voorkomen dat deze illegale zandwinning wordt voortgezet ?

N.B. : Deze vraag werd eveneens gesteld aan de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling.

Antwoord

In verband met het optreden van de afdeling AROHM (administratie Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumenten en Landschappen) voor West-Vlaanderen en de afdeling Bouwinspectie, naar aanleiding van de in de vraag bedoelde handelingen en werken op percelen gesitueerd in beschermd duingebied, kan ik het volgende meedelen.

Op 30 april 1987 verkreeg de NV Florizoone in het kader van administratief beroep een vergunning voor de exploitatie van een zandgroeve op de percelen, 3° afdeling, sectie E., nrs. 1047/G10, 1068, 1068/2, 1069 en 1072. Het gewestplan Veurne-Westkust bestemt deze gronden tot ontginningsgebied.

Op 31 augustus 1987 verkreeg de NV Florizoone een vergunning tot reliëfwijziging. Op het bouwplan is naast de aanduiding van de bestaande vijver en de geplande uitbreiding eveneens aan de oostzijde van de Vijverstraat op perceel 1048 een depot voor opspuiting vermeld.

Tijdens een onderzoek omtrent de in de vraag bedoelde feiten is gebleken dat binnen het jaar na afgifte van de vergunning enkel afgravingswerken van de bovenste laag werden uitgevoerd, alsmede de aanleg van een berm. Op geen enkel ogenblik is er sprake geweest van eigenlijke en systematische zandontginningswerken.

In september 1993 werd het gebied als duingebied beschermd. Dit houdt in dat geen vergunning tot reliëfwijziging nog kan worden verleend.

Naar aanleiding van de aanleg van de A18 in de onmiddellijke nabijheid, werd tijdens de eerste maanden de effectieve uitbating van de zandwinning voorbereid. Meer bepaald werden werken uitgevoerd om het opspuitingsdepot aan te leggen. Dit ging gepaard met een gedeeltelijke ontzanding van het perceel aan de oostzijde van de Vijverstraat.

De NV Florizoone was van oordeel de in 1987 vergunde reliëfwijziging verder te mogen uitvoeren op grond dat bepaalde werken waren aangevat voor opname van de terreinen in beschermd duingebied.

Op basis van een uitgebreid administratief onderzoek werd besloten dat de op 31 augustus 1987 verleende vergunning tot reliëfwijziging als vervallen te beschouwen was.

Op grond daarvan werd op 2 mei 1996 stopzetting van de werken bevolen en proces-verbaal opge maakt wegens uitvoering van niet door een geldige vergunning gedekte werken.

Het door de gemachtigde ambtenaar gegeven stopzettingsbevel werd betwist voor de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Veurne.

In een beschikking van 26 juni 1996 oordeelde de voorzitter dat in casu de door de kabinetschef via de afdeling Bouwinspectie aan de gemachtigde ambtenaar gegeven opdracht op te treden indien er sprake is van een bouwvoertreding, onmogelijk kan worden beschouwd als een onvoorwaardelijk verzoek of als een onvoorwaardelijke instructie van de bevoegde minister waaraan niet te ontkomen viel. Door de NV Florizoone werd met name geponoerd dat de gemachtigde ambtenaar via de afdeling Bouwinspectie werd verhinderd zijn soevereine appreciatiebevoegdheid uit te oefenen ten aanzien van de zaak.

In zijn beschikking sloot de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Veurne zich aan bij de in een bepaalde rechtspraak aangekleefde basisprincipes inzake het verval van een bouwvergunning, die door de voorzitter geacht worden eveneens te gelden ten aanzien van het verval van de vergunning tot reliëfwijziging. Deze basisprincipes zijn de volgende.

1. De verzending van het bericht van de aanvang der werken kan niet als een werkelijke aanvang der werken in aanmerking worden genomen.
2. Wanneer het motief van het stopzettingsbevel uitsluitend het verval van de bouwvergunning is, dient de bouwheer – gelet op het van rechtswege werken van het verval – omstandig aan te tonen welke werken hij eventueel heeft uitgevoerd tijdens de vergunde uitvoeringstermijn van één jaar. Van de bouwheer wordt geen negatief bewijs verwacht, maar het bewijs dat de reële aanvang van de ontginnings- en reliëfwijzigingswerken binnen het jaar gebeurde.
3. Het verval van een bouwvergunning is niet afhankelijk van het feit dat de bevoegde overheid dit verval onmiddellijk officieel vaststelt. In feite wordt er slechts in strijd met een vervallen bouwvergunning gehandeld wanneer na verval opnieuw voorheen vergunde werken worden uitgevoerd.
4. De aanvang van sommige voorbereidende werken kan slechts worden beschouwd als een reële aanvang der werken voorzover zonder onderbreking op het terrein ook verdere activiteiten volgden die de uitdrukking waren van de werkelijke wil om het project te realiseren. Een geveinsd begin der werken dat niet wordt gevolgd door een ononderbroken en regelmatige voortzetting van de vergunde werken, kan een verval van rechtswege van de bouwvergunning tot gevolg hebben.
5. Volgens de rechtspraak van het Hof van Cassatie kan de geldingstermijn van een jaar in principe door "overmacht" niet worden geschorst.

Ingevolge het hoger beroep ingesteld door de NV Florizoone, sprak het hof van beroep te Gent zich uit bij arrest van 10 september 1996 en verwierp alle rechtsgrievan van gezegde vennootschap.

In verband met de problematiek van het verval van de geldigheidsduur van de vergunning, oordeelde het hof dat geen enkele wettekst aan de bevoegde overheid oplegt het verval van de vergunning, aan de vergunninghouder te betekenen binnen een bepaalde termijn en/of het verval in rechte te doen vaststellen.

Het hof van beroep besliste eveneens dat de via de afdeling Bouwinspectie aan de gemachtigde ambtenaar meegedeelde zienswijze van de bevoegde minister niet slaafs wordt gevolgd door de gemachtigde ambtenaar, wanneer deze aan de hand van de

hem overgelegde gegevens heeft kunnen beslissen en zich een eigen oordeel heeft kunnen vormen over het verval van de vergunning. Dit blijkt uit het feit dat tussen het proces-verbaal opgemaakt door een ambtenaar van de administratie voor Natuurbeheer en het stopzettingsbevel, de gemachtigde ambtenaar ruimschoots de mogelijkheid heeft gehad een eigen zienswijze te vormen omtrent het probleem.

Verder besliste het hof van beroep dat het stopzettingsbevel van de werken geen foutieve schending vormt van subjectieve rechten wanneer :

- a) de appellante zelf bij brief van 30 april 1996 schriftelijk erkent dat de aangelegenheid delictueel is ;
- b) binnen een jaar na de afgifte van de vergunning dd. 31 augustus 1987 enkel bescheiden werken van begin van uitvoering werden verricht ;
- c) in antwoord op schriftelijke vragen van het bestuur over de uitvoering van de bij de aanvang van de ontginning door de exploitatievergunning voorgeschreven verrichtingen, de bouwheer bij brief van 30 september 1988 meedeelt geenszins van plan te zijn verder te werken ;
- d) uit geen enkel stuk blijkt dat voor het perceel waarop de werken voorwerp van het stopzettingsbevel werden uitgevoerd, daadwerkelijk een bouwaanvraag is ingediend.

Bij het prima facie-onderzoek van de rechten van de partijen kwam het hof van beroep tot het besluit dat, indien de zandwinning doorgang zou vinden, een toestand wordt gecreëerd die praktisch niet recht te zetten is, zodat het inwilligen van de gevorderde opheffing onomkeerbare gevolgen heeft.

Uit het feit dat alle rechtsgrievan van de NV Florizoone tegen het optreden van de afdeling Bouwinspectie en het uiteindelijk door de gemachtigde ambtenaar autonoom gegeven stopzettingsbevel werden verworpen, mag worden besloten dat in de loop van de eerste maanden van 1996 uitgevoerde werken niet door een in de tijd geldige vergunning waren gedekt.

Uit deze gegevens moet worden besloten dat het bestuur op succesvolle wijze de voortzetting van een illegale zandwinning in beschermd duingebied heeft weten te verhinderen.